

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: **VIHÉKON:**
Egy hóra . . . 1 for. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feliratok szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és lapkiadók:
HOFFMANN és KRÖNÖVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 49. szám.

Verik a padokat.

A képviselőház ülése.

A magyar törvényhozás kezd arra a nivótlanságra sülyedni, amelyen az osztrák képviselőház nem egyszer botránkozta meg a monarchia népeit. Az ellenzék a padokat veri, zug és lármázik. Nem érveket mond el, hanem az öklét csapkodja zárt és nem zárt üléseken.

A legvisszataszítóbb, a legkönyvemlébb játék folyik a parlamentben, amelynek ellenzéki tagjait is az ország érdekében való alkotársra, az alkotások ellenőrzésére küldött az ország. És e küldetésnek ma azzal tesznek eleget, hogy érvek nélkül, de öklökkel s teletorokkal lopják azt a drága időt, amelynek minden perce sem elég a sietésre, hogy utolérjünk az előrehaladott nemzeteket. A mai jelenetek után szomorúan kell megállapítani, — hogy nagyon elmaradtunk vagyunk s hogy nemcsak nem értük el az előrehaladottakat, de messze-messze hátrálókódtunk. Az ellenzék mai viselkedése szomorú mértőföldmutatója ennek a visszalökődésnek. Mert nem tudunk ázsiai helyet mondani, ahol a durva nevelés, intelligencia híján való erőszakoskodás ilyen formájában megnyilatkozhatott volna. A technikai obstrukcióknak ma annyira nem tetszett a hatás, amelyet Hazai miniszter beszéde az ellenzék komolyabb elemeire is tett, hogy zárt ülés rendezésével pr. bálták volna ezt a hatást gyengíteni és erre alkalmul felhasználták Tisza Kálmán grófnak az árpádi népgyűlésen tett ama nyilatkozatát, — hogy a technikai obstrukciót megveti. Ezzel a nyilatkozatával Tisza Kálmán vasárnap a népgyűlésen és ma a parlamentben is mély hatást tett, ami természetesen a technikai obstrukció rendezőit egyelőre még nem bírta meggondolására annak, hogy milyen veszélyes játékot folytatnak. De viszont ma is nyilvánvalóvá vált, hogy ehhez a zárt üléshez hasonló balsiker után előbb-utóbb az utolsó ütő kártya is kiesik a kezükből.

A maihoz hasonló viselkedés lehetetlen, hogy el ne térítse ezektől a nemzetrontóktól az utolsó tisztességes érzésű, hazafias gondolkodású, józan lelkű embert.

Kabos Ferenc alelnök tíz órakor nyitja meg az ülést.

Ujabb dohánydrágítás.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter a távollevő pénzügyminiszter helyett törvényjavaslatot terjeszt be a vámvonalon át behozott dohány és dohánygyártmányok után fizetendő engedélyilletéknek a megváltoztatásáról.

A régi interpellációk.

Ábrahám Dezső a házszabályokhoz kérészt és az elintézetlen interpellációkra való válaszadást sürgeti.

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ígéretet tesz, hogy az interpellációkra röviden válaszolni fog. A sürgetés nem indokolt, mert a múlt kormány is 150 interpellációt hagyott elintézetlenül. Múlt héten már válaszolt 14 interpellációra és a többi is rövidesen el fogja intézni.

Következett a napirend: a véderőreformról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalása.

Gedeon Aladár hosszasan foglalkozik a törzstisztképzés és a létszámemelés kérdésével. A javaslatot nem fogadja el.

A honvédelmi miniszter beszéde.

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Reflektálván a szónokok beszédeire, kijelenti, hogy nincs Európában oly állam, mely állig ne fegyverkezett volna. És nekünk, ha a körülöttünk levő és bennünket fenyegető szürnyerdő ellen védekezni akarunk, kötelességünk ez ellen hasonló fegyverkezéssel élnünk.

(Az antimilitarizmus.)

Foglalkozni kíván az antimilitarizmus eszméjével és azon felfogással, mely a béke legnagyobb biztosítékát a fegyverkezésben látja. Az antimilitarizmus eszméjének propagálói az örök béke barátai, a szocialisták, a kik egy új társadalmi rend megcsinálásán dolgoznak és azok, akik a fegyverkezés ellen gazdasági érveket hoznak.

Pedig igaz az a latin közmondás, amely azt mondja: Si vis pacem, para bellum! — Mert ma, amidőn a szomszéd államok állig felfegyverkezve őrzik függetlenségüket, hazájának ellensége az, aki a teljes lefegyverkezést kívánja. Mert a béke legfőbb biztosítéka — addig míg gazdasági téren léteznek vámfátárok — a fegyveres hadsereg.

(A létszámemelés szüksége.)

Hadtörténeti háttérrel ismerteti a mai hadsereg hivatását és jellegét szemben a múlttal, mely nem ismerte a néphadsereg fogalmát. A jog és kötelességyenlőség, a kultúra, a gazdasági élet, valamint az állambiztonság szent nevében hálát kell adnunk — ugymond — hogy a nép érdekeit sértő régi katonai rendszerek immár letűntek. Hozzájárult ahhoz, hogy ha már háborút kell viselni, az a nép érdekeinek megfelelően, hozzájárul a legnagyobb mértékben ahhoz, hogy a háborúk mindinkább kevesbüljenek, rövidüljenek, borzalmasságukból és kegyetlenségükéből veszítsenek. (Helyeslés és tetszés minden oldalon.) A kívülről jövő veszélynek szele két év előtt már érintett/bennünket s nincsen kizárva, hogy belátható időben bekerülünk egy oly politikai fürgetegbe, melyből csak az erős és jó hadsereg képes bennünket kiragadni.

Kun Béla: De csak úgy, ha a miénk! — (Mozgás a baloldalon.)

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Ezért a véderő fejlesztését, mely jelenlegi alakjában bizonyára nem nemzetellenes, a „do ut des“ alapján megtagadni nem volna helyes, hacsak ellenséges államoknak örömet szerezni s a katasztrófának behunytt szemmel nekimenni nem akarunk. (Mozgás a baloldalon. Élénk helyeslés és taps a jobb- oldalon.)

(A kétéves szolgálat.)

A kétéves szolgálatot a javasolt formában helyesnek tartja s röviden kifejti, hogy a kétéves szolgálatot mért nem lehet általánosítani. Tulzottnak mondja az ellenzék azon aggodalmait, melyek a hadügyi költségeket improduktív kiadásoknak mondja. A hadseregbe fektetett tőke nem vesz el, csupán a kamat vesz kárba, amidőn a hadseregben szolgáló egyének nem fizetik polgári adójukat. A többi államok hadiköltségeivel párhuzamba állítva, kimutatja, hogy a monarchia katonai költségei nem lépik túl a takarékoság mértékeit.

Egy hang a baloldalon: A számokhoz nem ért a miniszter ur!

Hazai Samu honvédelmi miniszter: Meghajlom az ítélete előtt. (Derűtség.) De egyet megjegyzek. Petőfi egyik versében egy jelzót használ a tanároknak. Ezek a tanárok nekem kitűnőt adtak a matézisből. De ez nem baj. Azért én kész vagyok az én számadataimat a képviselő ur adataival együtt egy bíróság elé állítani. Döntsen az a bíróság a felett, kinek a számadásai jobbak. — Bizonyítja azután, hogy csak az erős hadsereggel lehet az országot megvédelmezni. Nagy, vitézi erények csak a múltban voltak döntő jelentőségűek a harcban. Manapság, midőn nagy és jó hadseregek állanak egymással szemközt, a kicsiny, de jó hadsereg teóriája sem állhat meg.

Az általános két éves szolgálatról szólván, megemlíti, hogy azoknak, akik eddig három évig szolgáltak — látva azt, hogy vannak, akik két hónapos póttartalék állományban vannak — keserűséggel voltak eltelve az általános védkötelezettséggel szemben, de most, miután ez a javaslat csak nagyon fontos és ritka esetben alkalmazza a póttartalékba való helyezést, ezeknek szívéből is el fog tűnni a keserűség. Meg van róla győződve, hogy a milliók és milliók várják ezen javaslat megvalósítását, amelynek elfogadását ő is kéri. (Nagy taps és éljenzés a jobboldalon. Khuen-Héderváry és Székelly miniszterek és sokan mások odamennek Hazaihoz és melegen üdvözlik.)

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Zárt ülésen.

Szünet után **Bakonyi Samu** félreértett szavait magyarázza.

Elnök bejelenti, hogy husz aláírással el látott iven zárt ülést kértek, azt elrendeli. —

Kabos Ferenc megnyitja az ülést.

Benedek János: Ma értesült, hogy Tisza Kálmán gróf az ellenzékéről és annak vitájáról az árpádi népgyűlésen ócsárló nyilatkozatot tett.

Antal Géza: Tisztességes vita ellen nem volna kifogásunk.

Az ellenzék e kijelentésre tombolni kezd, a padokat veri s folyton hangzik a kiáltozás:

— Rendre! Rendre!

A borzasztó láрма percekig tart. Az ellenzék újra és újra lármázni kezd s folyton a padokat veri ökölrel. A zaj csak nehezen csillapodik le.

Elnök rendreutasítja **Antal Gézát.**

Benedek János folytatja beszédét s olvasni kezdi Tisza Kálmán gróf beszédének

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet újdonságokat legnagyobb választékban, szigorú szabott árak mellett szerezhetjük be **Weisz Adolf** posztó nagykereskedőnél, Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt. —: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. —:

2.
 azt a részét, amelyet sérelmesnek mondanak s amely a következő:

— Néma megvetéssel kell fogadni az ellenzék technikai ogstrukcióját.

A kifejezésnél a jobboldalon tomboló lelkesedéssel, éljenzéssel helyeselnék, erre a baoldal is folytatja az előbb megszünt lármat és a legvadabb kiáltozás, zugás közben ismét a padokat veri. Benedek János újra beszélni akar, de saját párthivei olyan zajt csapnak, hogy egy szavát sem lehet érteni.

Antal Géza: Az ellenzék viselkedése olyan, hogy azt nem tartja egy komoly párt-hoz méltónak.

Az ellenzék ismételten a leglármasabbban kiáltoz át a jobb oldalra, sokan kiugranak a közepre és ott ordítanak, míg mások a padokat verdesik.

Antal Géza: Azt hiszi, hogy egész pártja nevében kijelentheti, hogy teljesen azonosítja magát Tisza Kálmán gróf kijelentésével.

Ekkor tíz percen át nem lehetett egy szót sem érteni, az ellenzék tíz percig megállás és szünet nélkül ordított, a legvadabb kiáltozást nem hagyták abba s a padverés, a zugás, a lárma folyton tartott.

Tisza István gróf: Ne hallgassuk ezt a vad lármat, menjünk ki!

E felszólításra sokan fölállottak s elhagyták az üléstermet.

Justh Gyula: Ha az ellenzék elégtelt nem kap, nem fogják folytatni a tárgyalásokat.

Antal Géza anélkül, hogy kijelentését visszavonná, kinyilatkoztatja, hogy az ellenzék viselkedése más kritikát alig vonhat maga után.

Tisza Kálmán az árpádi gyületről.

Tisza Kálmán gróf szólalt föl ezután. — Előadja, hogy s mint történt az árpádi népgyűlés. Többek közt azt mondta, hogy vajjon mit tennének, ha a képviselőtestületben a többséget folyton akadályozná a kisebbség. Mire a hallgatók fölkiáltottak, hogy kirugnák őket.

Felkiáltások jobbról: Helyes! Ugy van! (Zugó helyeslés.)

Tisza Kálmán gróf erre azt mondta, hogy ezt a parlamentben nem lehet megtenni, hanem türelemmel kell megvárni az ilyen viselkedésnek a végét. Még a maga részéről akkor hozzátette, hogy a technikai obstrukciót mindenkor megveti.

Az ülés ezután véget ért s az ellenzék holnap a tanácskozást ismét zárt üléssel fogja megkezdeni.

A Hortobágy öntözése.

A gazdasági bizottság ülése.

Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta meg ülését Debreczen város gazdasági bizottsága, hogy letárgyaljon két fontos ügyet és véleményt mondjon azokban a törvényhatósági bizottságnak. E két fontos ügy volt a Hortobágy egyrésésének öntözése, illetve az öntöző csatornák létesítése olyan formában, mint azt már részletesen ismertettük. A terv szerint a város átengedne az államnak, illetve a földmívelésügyi miniszter képviseletében a kultur mérnöki hivatalnak 3000, majd újabb 3000 hold földet ötven esztendőre azzal, hogy ott az állam Debreczen 500,000 koronás hozzájárulásával öntöző csatornát építtet és mint a gazdaságot létesít s annak tiszta jövedelmét Debreczen városának adja át.

A másik fontos kérdés a Balmazújvárosi Takarékpénztár ajánlata volt, amely szerint följárnák 1025 katasztrális holdból s a Hortobágy mellett elterülő Borzas-pusztát holdanként 480 korona vételárért. A tanács kiküldött egy bizottságot, hogy nézze meg és becsülje meg a birtokot. A kiküldöttek meg is tekintették a Borzas-pusztát és bejelentették, hogy holdanként 400 koronát lehet adni a birtokért, ehát összesen 410,000 koronát. Ezt a jelentést is a vasárnapi ülésén tárgyalta a bizottság.

Az ülésen Medgyaszay Miklós tanácsnok elnöklete alatt jelen voltak Bányai Péter, — Debreczeni Jenő, Erdei Péter, Hutflész Káz-

mér, Jóna János, Kecskés István, Kenyeres Károly, Kertész Imre, Kertész István, Kertész János, Nagy Sándor mátai biztos, Polgári Bálint, Polgári József, Publig Ernő, Szentesi János, Török Péter és Hegedűs István dr. jegyző.

Az ülés előtt az intéző bizottság tartott értekezletet, amelyen a legelő állatok beosztására vonatkozóan hoztak határozatot, a melynek értelmében való intézkedésekre a tanácsot fölkéri.

A gazdasági bizottság kimondta, hogy az alföldi földmivések gazdasági egyesületének ama kérését, hogy az örökös tagok sorába Debreczen városa 1000 koronával belépjen, nem teljesítik.

A Borzas-pusztára vonatkozóan a bizottság előbb hajlandó volt azt javasolni, hogy a város holdanként 400 koronáért vegye meg a földeket, később azonban Kovács József polgármester felszólalása után mégis azt mondták ki, hogy a vételt nem ajánlják, mert a föld a városra nézve nem igen használható és értékesíthető, kevés abból a szántóföld s nagyon szikes.

A Hortobágyon létesítendő öntöző csatornázás tervét a gazdasági bizottság elfogadta, azt helyesnek tartja, csupán azt kívánja kikötni, hogy az öntöző csatornát lehetőleg a város területén létesítsék, hogy ne legyen szükséges idegen területeket kisajátítani vagy megvenni.

Végül a bizottság fölkérte a számvevőseget, hogy az évenként megejtett jószág számlálás után a legelőbért azonnal vessék ki s azt rögtön közölgék a gazdasági bizottsággal.

Kondor Kálmán helyettes főszámvevő ezt meg is ígérte.

Az ülés 12 óra után ért véget.

Az új püspök installációja

A beiktatási ünnepek előkészületei.

Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok *augusztus hó 15-ikére* hívta össze a tiszántuli egyházkerület rendkívüli közgyűlését, amelynek tárgya: a püspökválasztás eredményének bejelentése s **Baltazár Dezső dr. püspöknek hivatalába való ünnepélyes beiktatása.** Baltazár installációja iránt nemcsak a tiszántuli egyházkerületben, hanem az egész országban is általános érdeklődés nyilvánul meg, ami szükségessé tette, hogy az ünnepek előkészítéséhez, különösen az ünnepi alkalomra Debreczenbe seregülő sokaságnak elszállásolásáról való gondoskodáshoz már most hozzálassanak. Az Orle rendező bizottsága nevében **Kiss Ferenc** püspökladányi lelkész a következő felhívást bocsátotta ki a lelkészekhez:

Testvéri hívó szó.

F. évi augusztus 15-én lesz a debreczeni nagytemplomban a mi vezérünk, büszkeségünk, testvéri szent kapcsolatunk testé lett igéje: **dr. Baltazár Dezső** püspöki beiktatása.

Erre a nagy napra, a tiszántuli egyházkerület eme nagy ünnepére, a mi vezérünk megkoszoruzásának jelentőséges nagy aktusára az O. R. L. E. tagjait testvéri kézszerítésre, közös örömré, vezérünkkel együtt ünneplésre szeretettel meghívjuk.

Éjjeli szállásról a kollégiumban és a vidéken, egyszerű, olcsó ellátásról a konviktusban gondoskodunk. Részletekről később szólnunk. **A jelentkezőket augusztus 10-ig dr. Ferenczy Gyula akadémiai igazgató urhoz,** Egyesületünk titkárához kérjük intézni, aki minden felvilágosítással szolgáland.

Jöjjetek édes Atyámfiai a szelek minden tájáról, ünnepljétek meg a mi eszméink győzelminek első diadalát, vegyünk közvetlen inspirációt a további nagy munkára a Vezérrel s egymással találkozás termékenyítő pillanataiból s ott diadalmas zászló alatt tegyünk fogadást, hogy a testvéri egységben erősödni, lelkészi hivatásunk magas céljai megvalósítására új erőt gyűjteni, erre anyagi, erkölcsi, szellemi összes feltételeinket megszerezni fokozott erővel törekszünk, hogy végcélunk elérését a régi

idők hitében, erkölceiben megújodott, a hazában s társadalomban újra vezető szerephez jutott, erő kifejtésében agyon nem politizált, sulyát el nem opportunusoskodó hatalmas református egyház dicső ébredését Vezérünkkel, az első sorba állított hivatalosok egyik Elsőjével egykor megünnepelelhessük. Az lesz csak az ünnep!

Hívunk benneteket, — a Krisztusban egyenlően kicsinyeket, a hivatásban egyenlően nagyokat e testvéri örömmünnepre, hívunk szeretettel, fogadunk tárt karokkal, elbocsátunk a Vezér lelkének egy-egy reánk hulló gyújtó szikráival.

Püspökladány, 1911 július 16.

az „O. R. L. E. rendező bizottsága“ nevében:

Kiss Ferenc.

Az installáció iránt megnyilvánuló ropant érdeklődés miatt olyan irányu előkészületek folynak, hogy körülbelül 150—200 lelkész elszállásolást nyerjen. Ezenkívül, amely nyíben némelyek a közös ünnepélyes diszebeden nem vehetnének részt, a főiskolai tápintézetben csupán a bekerülési ár lefizetése mellett jutányos ellátásban részesüljenek. Akik az elszállásolást s a tápintézeti ellátást igénybe kívánják venni: szándékukat írásban mielőbb, de legkésőbb e hó végéig jelentsék be a kollégiumi háznagy hivatalnál, tudatván, hogy hányan és szállásra és étkezésre, vagy az egyikre valamelyikre kívánnak reflektálni.

A miniszterelnök Kecskeméten.

Séta a romokon.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, **Székely Ferenc** igazságügyminiszter s több képviselő kíséretében Kecskemétre érkezett vasárnap délelőtt. A miniszterelnököt a pályaudvaron a városi tanács élén **Kada Elek** polgármester üdvözölte. Khuen-Héderváry gróf válaszában kijelentette, hogy rajta lesz, hogy a város újra visszanyerje szép virágzó képét és jólétét, amelyről az egész ország ismerte s a hová a polgárság erőfeszítéséből emelkedett.

A beszédek után kocsira ültek s Khuen-Héderváry gróf Kadával, Székely Ferenc pedig Kiss János dr. törvényszéki elnök kíséretében hajtattott be a városházára. Előbb megnézték azt a siralmas pusztulást, amelyet a földrengés a városháza épületében okozott, majd felmentek a polgármester fogadószobájába, a hol Kada jelentést tett Khuennek a pusztításokról.

— Ez a nép nem jajgat — mondotta Kada — s az igazi sujtottak olyan szerények és szemérmesek, hogy inkább nekünk kell felajánlanunk neki ka segítséget. A legszegényeb néposztályt nem sujtotta a katasztrófa, mert azok most munkához jutottak; az igazi sujtottak azok, akiknek a házuk volt minden vagyonuk. Összesen 7600 ház rongálódott meg s erre legalább négy millió korona szükséges. Ebben azonban nincs benne a város és a testületek ingatlana, sem a Ferenc József-kaszárnya, amelyre egyedül 640,000 korona kell. A polgármester hangsúlyozta, hogy a lakosság a szerencsétlenség nehéz óráiban nem vesztette el a fejét. A miniszterelnök röviden felelt az előadásra. Kijelentette, hogy a kormány rajta lesz, hogy segítsen a városra.

Séta a romok között.

A társaság most kocsikra ült, hogy végighajtassanak a városra. Azokon a helyeken ahol elérhető módon pusztított a földrengés, kiszálltak. Először a piaristák rendházába mentek, amelyet talán a legjobban sujtott a földrengés. A noviciusok kápolnájában látni a legjobban a földrengés irányát, amely északkelet-délnyugati volt. A falak mindenütt kettéhasadva, a nehéz, kétszázésettendős boltívek elrepedve s a folyosót csak az tartja, hogy gerendákkal van alátámasztva. A pusztulás az öt esztendeje épült új városrészben, a Citromszigeten is rettenetes; itt csupa új ház ment tönkre,

Vannak olyan épületek, amelyekben közvetlenül a földrengés után semmiféle hiba nem látszott s csak most, napok múlva veszik észre, hogy repedeznek a falak. A kár, amelyet a lakosság szenvedett, órási. Nemcsak a tényleges kár, amelyet az épületekben tett a katasztrófa, hanem az is, hogy az ingatlanok értéke jelentékenyen csökkent.

A templomok még mindig be vannak zárva. A katolikusok a temetőben, az evangélikusok és reformátusok pedig az egyedül használható evangélikus templomban tartják felváltva az istentiszteletet. A kálvinista templom olyan gyöngye lábán áll, hogy — szakértők véleménye szerint — egy nagyobb kocsi zörgésre is összedülhet.

A temetőt is megnézték s a képviselők érdeklődve olvasták a furcsa sírfeliratokat. — Ime egy-két mutató belőlük:

ITT NYUGSZIK VARGA ANDRÁS,
ÉLETÉBEN NEM VOLT CSÁMPÁS.

Vagy ez a másik:

ITT NYUGSZIK AZ A HÍRES DÁMA,
KINEK NEVE SZABÓ JULIÁNNA.

Amikor a társaság újból a városháza elé ért, egy öreg paraszt rámutatott az ott álló Kossuth-szoborra s így szólt a miniszterelnök felé:

— Az öreg Kossuthnak, hála Isten nem esett semmi baja!

A miniszterelnök mosolygott s bement a városházára.

Tanácskozás a miniszterekkel.

Itt fogadta a különféle segélykérő küldött ségeket Khuen-Héderváry gróf, amely után tanácsülés volt. A polgármester itt részletes jelentést tett a város káráról, rátért a segítség módjaira is, de kijelentette, hogy maga a város közvetlen tényleges segítségét nem óhajt, csak azt kívánja, hogy egyelőre engedjék el az állammal szemben teljesítendő kötelességeit. Majd memorendumot fognak előterjeszteni, de a város semmiképpen sem akarja a maga szerencsétlenségét kizsákmánvolni. — Örömmel állapítja meg, hogy a kormány figyelme ezuttal először fordul a város felé, mert eddig a várost soha sem támogatta, sőt sok munkájában meg is akadályozta az a körülmény, hogy a város nem talált állami segítséget a munkájában, sőt sok alkalommal akadályozólag lépett fel a kormány a városnak maga erejéből tett intézkedéseivel szemben. Örömmel látja, hogy a kormány most a szerencsétlenségben teljes jóakarattal és támogató szándékkal áll mellé.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök kijelentette válaszában, hogy szívesen honorálja a polgármester előterjesztését egész terjedelmében és hogy a város, valamint a magánosok kéréseit egész erővel akarja támogatni. Ebben az akcióban — mondta a miniszterelnök — nagy könnyebbsége a kormánynak az, hogy ismeri a város lakosságában rejlő nagy erőt. Tudja, hogy ez a nép nem panaszkodik, nem esik kétségbe s csak annyi segítséget kér, amennyire föltétlen szüksége van. Most, — hogy megtekintette a károkat, átlátja a helyzetet. Belátja, ha az állam most támogató kézzel nem nyúl bele a város viszonyába, akkor Kecskemét életében hosszú időre teljes stagnálás állna be. Reméli, hogy ebben az akcióban nemcsak a kormányt, hanem az egész magyar társadalmat maga mellett találja.

A miniszterek felköszöntői.

Ezután társasbéd volt a Royal-szálló udvarán, amelyen Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök mondotta az első felköszöntőt. Kada Elek polgármesterre és a város lakosságára s ugyancsak a polgármestert éltette utána Ráday Gedeon gróf főispán. A miniszterelnök még kétszer szólalt föl: a királyt köszöntötte s aztán újból Kecskemét városát, amely a függetlenségét nagyra becsüli. Kívánja hogy ennek a függetlenségnek szelleme terjedjen el az egész országban.

Székely Ferenc igazságügyminiszter a

politikai helyzetet ismertette tószájában. Apponyi legutóbbi beszédével foglalkozott s ezeket mondta:

— Apponyi beszédének nincs semmi logikája, ő támadja a kormányt, aki míg kormányon volt, pártjával megszavazta a közös vámterületet, felemelte a kvótát, mindent romba döntött, mi alig mertünk a kormányzás nehéz munkájára vállalkozni. 150 millió deficitet hagytak hátra és most újra fel akarunk kavarni mindent.

Az ebéd délután négy órakor véget ért. Ebéd után kocsikra szállottak és a városi parkhoz hajtottak, ahol a miniszterelnök Katona József megrongált szobrát tekintette meg. Innen a sétatéri kioszkba vonult kíséretével, majd gyalog a pályaudvarhoz mentek.

Az elutazás.

A pályaudvar közönsége zajosan megélenezte a miniszterelnököt, aki ezekkel a szavakkal búcsuzott a kecskemétiektől:

— Tisztelt uraim, mielőtt elbúcsuznék e város érdemes polgárságától, szükségesnek tartom, hogy kifejezést adjak megnyugvásomnak, amelylyel körükből távozom. Megnyugtató az a tudat, hogy a város élén érdemes férfi áll, akit — mint ahogy meggyőződtem — a közbizalom is kitüntet. Ezért örömmel bízom rá a kormány segítő akciójának irányítását, s biztosan tudom, hogy közös erővel hamarosan elűntetjük a sok bált.

Zugó éljenzés fogadta Khuen-Héderváry gróf szavait. A miniszterelnök kezét fogott a polgármesterrel és a különvonat folytonos éljenzés közben elindult.

SPORT.

A VASÁRNAPI FOOTBALLMATCH.

Debrecen—Kispest 1:0.

Kellemetlen mosakodással kell kezdeni a beszámolót a tegnapi mérkőzésről. Nem volt a szokott fair, élvezetes mérkőzés közzül való, hanem erőszakos, sőt gyakran durvává fajuló játék. Az oka fő részben Kispest, erélyes, durva, a nyereszt feltétlenül kieroszakoló játékmódja, amelyet mi türestdagadás revanchul néha a debreceniek is átvettek. Megnyugtathatjuk azonban a közönséget, hogy a jövőben ilyen match semmi esetre sem fog lenni, mert a szakosztály vezetősége fokozottabb buzgalommal fogja megválogatni az ellenfelet és mérkőzést csak akkor fog lekötni, ha a csapatról és annak játékmódoráról feltétlenül jó információja lesz.

A mérkőzést Debrecen kezdi, Kispest csakhamar átveszi a vezetést, egynehány támadásunk offsideben vész el, míg néhány erélyes támadásokat különösen Kiss kapus gyönyörűen szerel le. A 30-ik percben Debrecen csatársora igen szép lerohanásból Antal révén védhetetlen gólt lő. Kispestet zavarba hozza a gól, játékmódoruk eldurvul, egyre-másra jönnek a faulok, melyeket a bíró mind megtorol. Aféligid végéig gól nem esik, így az 1:0 Dte javára.

A második féldőben Kispest újra erősen támad, de a védelem brillánsan szerel. Közben a Dte csatársorai egyre-másra harcképtelenek lesznek, ugy, hogy van idő, mikor csak 6—7 debreceni játékos van a pályán. Néha a Dte is ad egy-egy fault, amelyért a Kispestiek tulságos zokon véve, mindjárt kiállítást reklamálnak a bírónál. Kispest állandóan durvaságra dolgozva, természetesen eredményt elérni nem tud, úgy, hogy végeredményképen a Dte győz 1—0 arányban.

A Dte játékosai közül elsősorban Kiss brilliáns játékaról kell megemlékezni, csodásan dolgozott és ha nem ő véd, úgy Debrecen alaposan kikap. Hofi, Lóska, Wohrab, sőt a fiatal Horváth is a védelemben igen jók voltak, Dienics tulerélyes volt és gyakori faultjaival rontott a játéknívón. A csatársor igen jó volt, Antal, Krupi, Bach, Dugó és Kiss egyformán szépen dolgoztak. Antal

igen szép fejjátékot produkált. Kispest csatáiban a két Jurcsó testvér, a csatársor baloldala volt jó. A csapat klasszissal jobb a debreceninel és ha nem dolgozik erőszakosságokkal, úgy esetleg győzhetett volna. A bírónak, Klein József (Dte) igen nehéz szerepe volt és így természetes, hogy működése nem mindig tetszett, letgöbbször — persze teljesen indokolatlanul — az ellenfélnek.

A Zenede városítása.

A főügyész véleménye.

A napokban irtuk meg, hogy a Zenede Egyesület beteresztette a városhoz jelentését és szerződéstervezetét a zenedének városi kezelésbe átvételéről. Akkor azonban nem mellékelték a jelentéshez a mérleget és a költségvetés, amelyek közül a mérleg csak most került a tanács elé és pedig olyan adatokkal, amelyek az újabb állapotoknak nem felelnek meg.

A Zenede ugyanis házastelkének értékét a mérleg vagyon rovatában 174351 korona 74 fillérrel szerepelteti. Ez az összeg pedig a mai állapotnak nem felel meg már. Ugyanis ennyibe került 1894-ben a Zenede épületének telke s fölépítése, ma azonban, 17 év múltán a saroktelek és épület sokkal többet ér, hiszen köztudomású, hogy a telkek értéke különösen olyan helyen, mint a hol a Zenede áll, 50—100 perccenttel emelkedett. A mérnöki hivatal különben most becsüli meg a Zenede ingatlanát s így majd csak a jelentés beérkezése után lehet a valódi vagyonállapot kitüntetéséről szó. De már ma is kétségtelen, hogy a Zenede sokkal nagyobb értéket ad át a városnak, mint a melyet a beteresztett mérlegen kitüntettek. E mai mérleg szerint a Zenede vagyona a készpénzt is hozzászámítva 207356 korona 53 fillér, amelyet 58226 korona 28 fillér bankkölcson terhel. A Zenedének van 70000 korona alapítványi tőkéje, több alapja, alapítványa és hagyománya. 1910-ben 35290 korona 02 fillért kitevő költségvetéssel dolgozott. A jövő évi költségeloirányzat — az esetre, ha a város a Zenedét átveszi — természetesen emelkedni fog és pedig a szükséges fejlesztés miatt, amelyet a költségvetés összeállításánál a tervezet szerint vettek figyelembe. E szerint a kiadás 59480 korona, a bevétel 36860 korona, hiány tehát 22620 korona lenne. A nagyobb hiányt a személyi kiadások okoznák. E kiadásokat azonban 9000 koronával csökkentenék a főszámvevő jelentése szerint a tandíj mérsékelte emelése, a hangversenyek jövedelme s a kilátásba helyezett nagyobb államsegély. A várost tehát a ma adott 8000 korona segélyösszezen felül még 13620 korona terhelné.

A jelentéseket Magoss György dr. főügyész megvizsgálta s ez ügyben a véleményét most terjesztette be a tanácshoz. E jelentésében az átvételről magáról azt mondja, hogy ha a Zenede társadalmi uton fenn nem tartható, vagy még a mai és még bizonyára fokozódó igényeknek megfelelőleg nem fejleszhető, — szükségesnek tartja maga is, hogy azt a város vegye által s hogy abból a zenét és éneket tanító városi intézet alakítson.

Kimerítő jelentést azonban nem ad, mert ahoz nem rendelkezik a kellő adatokkal, a melyeknek beszerzését szükségesnek tartja. Már e jelentésében megjegyzi azonban, hogy a 22620 koronás kiadási többletet nem tartja reálisnak, mert jóval nagyobb összeggel fog emelkedni a kiadás. Ugyanis kicsinek tartja a tanárok tervezett fizetését, lakbéréit. Előrelátható kiadásemelkedést fognak okozni az esetleges nyugdíjazások. — Nem tartja helyesnek, hogy külön igazgatói és titkári állást szervezzenek, mert e tiszteket tanárok is betölthetik kisebb tiszteletdíj mellett. Szükségesnek tartja, hogy az intézmény ügyeinek intézésében a városnak le-

Koncz József fest és vegyileg tisztít mindennemű ruhát, valamint csipke és szövet függönyöket kifogástalanul. Telefon szám 701. Debreczen. Gyár és főüzlet Arany János-u. 10. Fióküzletek Batthyányi-u. 2. Vár-u. 3.

gyen döntő sulya és pedig már úgy is, hogy a tervezettől eltérően a város emberei legyenek a zenede bizottságában is többségben s a zenede igazgatósága és bizottsága csak ellenőrző és javaslattevő szerv legyen.

Az ügyet most a jelentésekkel és véleményekkel együtt a jog és pénzügyi bizottság fogja tárgyalni.

Adókiivetés előtt.

Az adózók köteleességei és jogai.

Minden valószínűség szerint már e hó végén megkezdődnek a III. osztályu kereseti adó kiivetésének tárgyalásai, amelyek a kereskedő és iparos köröket különösen érdeklik, mert elsősorban az ő anyagi érdekeit érinti különösen nagymértékben. — A tárgyalások nyilvánosak, valamint a kiivetés adatai és így módjában van mindenkinek, hogy azok iránt érdeklődjék s hogy azokat megtekintse.

A kiivetési javaslatok, valamint az erről készített lajstromok készen vannak s azokat az adóügyi osztály a saját helyiségében e hó 18-tól kezdve 25-ig közszemlére teszi ki. — Az adóügyi osztály a közönség tájékoztatására hirdetményt is bocsátott ki, amelyben kitanítja a közönséget, hogy mit lehet és kell tennie.

A lajstromokat, amelyekben foglalkozások és adóösszegek szerint sorolták fel az adózókat, mindenki megtekintheti és az őt, vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeket tehet, amelyeket írásban a kir. pénzügyigazgatóságnál, később pedig az adókiivető bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adózókat külön hirdetmény útján tudósítják — kell előterjeszteni.

Az adókiivető bizottság ülésai is nyilvánosak s ott minden adózó megjelenhetik.

Az adókiivető bizottság a kitűzött sorrend szerint megvizsgálja az adózók bevalóságát és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat s figyelemmel az illető adózó vagy mások vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre s egyéb rendelkezésre álló adatokra, megállapítja minden egyes adókötelesnek adóösszegét, még az ülés folyama alatt az illető adólaajstromba bejegyezteti és ebbeli végzését mindjárt kihirdeti.

Az adókiivető bizottság végzésének kihirdetése után az érdekelt adóköteles félnek jogában áll az ülés folyama alatt élőszóval nyilatkozni, kívánja-e az ügyet és ha igen, miért a felszólamlási bizottsághoz felebezn.

Hasonló nyilatkozatra jogosult a jelenlevő adókötelesek bármelyike és pedig nemcsak a saját, hanem a más adójára is, ha a bizottság által hozott végzés eredményében aránytalanságot lát akár a saját magára, akár másra kivetett adótételben.

A felebbezés indokait írásban 8 napi határidő alatt lehet beadni.

Az az adózó, aki az ülésben adóügye tárgyalásakor jelen nem volt, felebbezését az adózók névjegyzékének a városház kapujára való kifüggesztéstől számítva 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál adhatja be.

Ha az adókiivető bizottság a javaslatba hozott adótétel felemelését határozta el, erről az illető adózót, ha nincs jelen, külön értesíti. Ez ellen intézett felszólalást írásban, 8 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál vény mellett kell benyújtani.

Azokat az adózókat, kik más városban laknak, szintén írásban értesítik és ezek a felebbezéseiket 15 nap alatt nyújthatják be a pénzügyigazgatóságnál.

A felebbezés a kivetett adónak behajtását nem gátolja; ha azonban a megfelebbezett adó összege a mult évinél nagyobb, a felebbezés a két összeg közötti különbözetre nézve birtokon belül történik.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizott-

ságnak határozata ellen akár élőszóval, akár írásban 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál benyújtandó és a magyar királyi közigazgatási bírósághoz kerülő panaszt emelhet.

Az adókiivetési bizottság elnökei még nem jelentették be, hogy a tárgyalásokon mikor vehetnek részt s így azok határidejét még a pénzügyigazgatóság nem állapíthatta meg.

Vasuti összeütközés Sárádon.

Két vonat egymásnak futott.

A közeli Sáránd község vasuti állomásán kevés híján borzalmas vasuti katasztrófa történt. Egy személyvonat és egy tehervonat ütközött össze. Szerencsére az állomás közelében a két vonat nem járt még teljes sebességgel s így az összeütközés nem okozott sem a vagonokban, sem az utasokban nagyobb kárt.

Azonban mégis több súlyosabb és könnyebb sebesülés történt és a személyvonat utasai közt óriási pánik tört ki.

Az összeütközés tegnap délben történt. A nagyváradi személyvonat, a debreceni nagyváradi helyiérdekű vasut egyik vonata éppen elakarta hagyni az állomást. — Mozdóságon volt, amikor szemben találkozott egy Debrecen felől közeledő tehervonattal, mely akkor már lassított menetben jött a pályaudvar felé. A két mozdonyvezető mindent elkövetett, hogy a szerencsétlenséget megakadályozza, de már az összeütközést elkerülni nem lehetett.

A két vonat egymásnak futott. A következő pillanatban iszonyu robajjal megtörtént az összeütközés. Az első pillanatban az utasok nem tudták, hogy milyen nagy a baj s ezért mindenki rettenetes félelemmel várta a következő eseményeket. A nők sikoltozása hangzott ki a zürzavaros lármából s a sebesültek jajgatása tette még félelmetesebbé a helyzetet.

Az összeütközés folytán tíz utas sérült meg súlyosabban és könnyebben. A sebesültek közt van Glattstein Zsigmond kereskedő, a Grünberger és Glück debreceni cég raktárnoka.

Nagyváradról utazott haza Debrecenbe s aki a karján sebesült meg. Ugyancsak a sebesültek közt van Grosz Menyhért debreceni lakos, aki a nyakán szenvedett súlyosabb sérüléseket. Egy asszonynak az összeütközés ereje folytán a felső tartóból lezuhánó súlyos csomag az arcára esett és fél arcát és ajkát törte össze.

A két vonat kocsijai közül is, de különösen a személyszállító kocsik közül több megsérült, de a vasut kára nem jelentékeny. A megindított nyomozás és vizsgálat szerint a könnyen borzalmas katasztrófát előidézhető vasuti szerencsétlenségnek hibás váltoállítás volt az oka.

IRODALOM.

A Nyugat, Ignó Miksa és Osváth Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat július hó 16-iki száma a következő gazdag, érdekes tartalommal jelent meg: Nadányi Henrik A hozzá nemértés kultusza, Nagy Zoltán Versek, Tersánszky Józsi Jenő Matyi madara, novella, Ady Endre Versek, Halász Imre Egy letűnt

nemzedék. (Tizennyolcadik közlemény báró Eötvös József II.), Szabó Dezső Jean-Arthur Rimbaud, Rozványi Vilmos Versek, Kortsák Jenő A hatyuk, novella, Pásztor Árpád Egy büszke várkisasszony lovas képéhez, vers. — A Figyelő című rovatba Jász Dezső, Zsádányi Henrik, Szabó Dezső, Feleky László, Bálint Aladár, Nagy János irtak cikkeket. A Nyugat főmunkatársai Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Halász Imre, Hatvany Lajos, Móricz Zsigmond. A Nyugat előfizetési ára: egész évre 24 korona, félévre 12 korona. — Egyes szám ára 1 korona 20 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal V. Mérlegutca 9. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

Unnep a munkáskertekben.

(A munkásfürdő megnyitása. A kertészeti terménykiállítás.)

A debreceni közhasznú munkáskert egyesület, mely néhány évi működése alatt már nemcsak országosan, de külföldön is különös elismerést aratott, kiváló szociálpolitikai törekvésével, most kettős ünnepet ült vasárnap délután összes kerttulajdonosai lelkes részvételével.

A hadházi ut mentén levő Árpád- és Attila-telepeken most létesített nyári munkásfürdő megnyitása és az összes kerttelepek kertbérlelőinek kertészeti terménykiállítása voltak azok a jelentős események, melyek az ünnepség méltó okát szolgáltatták.

Hogy munkásfürdők létesítése mily szerfölött fontos közegészségügyi érdek, azt csak az tudja kellőképpen méltányolni, aki a munkásosztály viszonyait és egészségügyi követelményekben megdöbbenő fogyatékosságait ismeri. Azért a derék törekvésű és szerencsés kezű munkások egyesületnek ez újabb sikere kiváló elismerést érdemel.

A kerttelepek terménykiállítása pedig, minden várakozást felülmúlt. Azokból a földterületekből, melyeken többnyire hire se volt azelőtt intenzívebb művelésnek, sőt egyrészt a legnagyobb elhanyagoltságban volt, olyan kulturát teremteni, mely ilyen eredményeket mutasson fel, csupán a kertegyesület elszánt és gáncstól, áldozattól, munkától vissza nem riadó vezetőségének lelkesedésével és a kerteket művelő munkásoknak szemmel láthatólag megnyilatkozó és a természet örök szépségeihez és erőihez mohón ragaszkodó szeretetével lehetséges.

A terménykiállításon bemutatott termények elbírálását Polgár Zsigmond kir. iparfelügyelő vezetésével Szántó Győző munkáskert egyesületi elnök, aki az egész intézmény megteremtője és legbuzgóbb ápolója és Rácz Lajos dr. kereskedelmi és iparkamarai titkár részvételével egy bíráló bizottság végezte. A legkiválóbb terményeket bemutatók a kereskedelemügyi miniszter adományából pénzjutalmakat kaptak. Azonkívül a munkáskert-egyesület 26 darab díszes kitiintető oklevelet és 70 kisebb és nagyobb pénzjutalmat adományozott ki. A legkiválóbb termelők: Kovács Károly, Turcsányi Gyula és kerékyártó Sándor külön díjazásban részesültek.

Az ünnepségek után a kertbérlelő munkások vidám mulatságot rendeztek. A kiállítás és ünnepségek ügyes rendezéseért Kocsisovszky László kertgazda külön elismerést érdemel.

EGYESÜLET.

„Bölcsészethallgatók segítő egyesülete“ Debrecenben. Egy olyan intézmény létesült a napokban az öreg kollégium falai között, mely míg egyfelől tagjai gyámolítását munkálja, másfelől a város közönségének is szolgálatába fog állani. Ez az intézmény a „Bölcsészethallgatók segítő egyesülete.“ E nagyfontosságú intézmény megalkotása

Legjobb a Békési Róza „Csont“ szappana

egy újabb lépés az egyetem felé, amennyiben ilyen ifjúsági egyesület ezidőszere csak a budapesti és kolozsvári egyetemen működik a bölcsészethallgatók körében. Az egyesületnek egyik legfőbb célja, hogy az egyes családoknak középiskolába járó gyermekei mellé tanítók, nevelők szerzésében teljesen díjtalan közvetítéssel szolgáljon. Ezért a közönségre nézve igen hasznos, szinte hézagpótló intézmény lesz ez az új ifjúsági egyesület. A szülők ugyanis minden hosszadalmasabb utánjárás nélkül — az egyesület vezetőségével való akár személyes, akár levélbéli érintkezés által — a tanításban gyakorlott és arra egyedül hivatott tanárjelölteket nyerhetnek gyermekeik mellé, kik természetesen sokkal eredményesebb munkát végezhetnek e téren, mint azok, akiknek nem hivatásuk a tanítás. Az egyesület a szünidő folyamán is működésben van. Hivatalos helyiség és idő: kollégium, első emelet, akadémiai hetedik terem; délelőtt 11—12 óráig. Ugyanott és ugyanakkor azon középiskolát végzett tanulók számára is készsággal adnak felvilágosítást, akik tanulmányaikat a főiskolai bölcsészeti akadémián szándékoznak folytatni.

A vasutasok építési telepe.

Előjegyzések a házhelyekre.

Megemlékeztünk már arról az életrevaló tervről, amelyet Beöthy Ali mérnök vett föl s amely a vasuti alkalmazottak lakásviszonyainak akar segíteni és pedig olcsó telkekkel, könnyű részlettörlesztési feltételek mellett létesülő családi házakkal.

A terv iránt máris széleskörű érdeklődés nyilvánult meg, amit az egészséges és gyakorlati tervekre épült eszme meg is érdemel. Miután pedig ez a terv egy nagy, tekintélyes testület igen sok tagját érinti, érdemesnek tartjuk, hogy a kérdéssel a tervezett megoldási módokat foglalkozunk s annak fejlődési fázisait is élénk érdeklődéssel kísérjük.

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy igen helyes a tervezetnek ama program-pontja, amely az érdekeltektől a szerződése megkötése alkalmával a telekérték, illetve az építési költség legalább egynegyed részét megkivánja. Nem azért, mert ez a finanszírozó bank javára ép oly mérsékelt, mint jogos biztosíték az érdekeltekkel szemben. Nem is azért helyes ez, mert ez által az érdekeltek házhelyeikre a birtokba vétellel egyidejűleg telekkönyvi tulajdonjogot nyernek, hanem főképen azért, mert — mint azt a tervező mérnök a tegnap, vasárnap megtartott értekezleten előre jelezte — amennyiben nem csupán a pusztá telek megvétele, de egyidejű építkezéssel is van szó, az érdekeltek lakbérére még a kölcsönül fönnmaradó háromnegyed érték kamat és törlesztési terhet sem futja s kiegészítésre, illetve pótlásra szorul.

E kamat és törlesztési teher könnyítése szempontjából ajánlatos az érdekeltek részére az is, hogy a programban foglalt 5, 10 és 13 évi törlesztési ciklusok közül mindazok, akik az egynegyed résznél nagyobb előzetes befizetést teljesíteni nem tudnak, inkább a hosszabb tartamu ciklust s inkább a külső, mint a bár közelebbi, de sokkal drágább belső telepen való építkezést választás.

Ugy tudjuk, hogy a külső telep egy részét a vasutnál állandósított jellegben szolgáló munkások részére tartották fönn s részükre a telep tervezője kiválóan jutányos költségvetéssel két különböző szabványtervet készített.

Mindkét telepre a már megkezdett előjegyzéseket tömegesen e hó 23-án vasárnap délelőtt veszik föl. Egyes előjegyzések a tervező mérnök irodájában (Batthyány-utca 17. sz.) a hét folyamán is tehetők; tekintettel arra, hogy a telekválasztás sorrendjére nézve az előjegyzés korábbi kelte ad előjogot.

Tolvajok a római katolikus templomban

Ellopták a perselyeket.

Vakmerő tolvajlásnak jöttek a nyomára ma reggel a debreczeni római katolikus templomban, ahol a perselyeket feszítette le és törte fel egy vakmerő és szentségtörő tolvaj, aki azonban csak egy perselyt tudott elvinni, azonban így is nagyobb összeggel károsította meg a katolikus egyházat.

A lopást ma reggel Loydl Henrik, az öreg templom-szolga és harangozó vette észre, a mikor a templomot felnyitotta. A templom hájójában hevert egy föltört persely üresen. — Loydl azonnal a falhoz futott, ahol a perselyek állottak és ekkor rémülten látta, hogy három, a falba erősített persely hiányzik. Rögtön a rendőrségre sietett, jelentést tett az esetről, s kérte, hogy indítsák meg a nyomozást, amelynek megindítására Bardócz és Dobos rendőrbiztosok mentek a helyszínére, ahol nagy erélyvel és gondossággal kezdték meg a nyomozást.

Először is meállapították, hogy a tolvaj három perselyt feszített le a falakról. Ezek közül egyet ott a templomban tört fel a tolvaj és pedig úgy, hogy leverte annak fedelét. A benne volt pénzt elvitte. Azután megpróbálkozott a másik perselylyel is, azt is fölakarta nyitni, de ennek feltörése nem sikerült s így azt ott hagyta a földön a benne volt pénzzel együtt. A harmadik perselyt azután mindenes től el is vitte.

A nyomozó rendőrbiztosok, mielőtt a nyomozást tovább folytatták volna, össze keresték a templom minden részét, a legkisebb zugot is, hogy vajjon nem rejtőzködik-e még ott a tolvaj s vajjon nem hagyott-e ott valami nyomra vezető jelt a tolvaj. De sem a tettest nem lelték, sem nyomokat nem találtak. Először azt hitték, hogy a tolvaj még az előző estén elbújt a templomban, oda bezáratta magát és az éjszaka folyamán elkövette a lopást, most várja, míg a templomajtó kinyitásakor a templomból a nyitott ajtón át elosonhat. Ez a föltevés azonban nem nyert beigazolást. Az valószínűvé vált, hogy a tolvaj a lopást úgy követte el, hogy elbújt és a templomba záratta magát, de csakhamar bebizonyosodott, hogy a tolvaj még az éjszaka ki is ment a templomból.

Nemsokára meg is találták az utat, a melyen át a tolvaj menekült. A templom-fosztogató ugyanis a tolvajlás elkövetése után a templom padlására ment fel s onnan egy szelelő jukon át kibújt a tetőre. A tetőn végig ment és a templom épülete mellett közvetlen közelben levő gesztenyefa odanyúló ágaiba kapaszkodva, a fára mászott át, ahonnan azután lejutott a földre, a templom udvarára s onnan az utcára. Mindezt a rendőrségen a padláson és a fán föllelhető nyomokból állapították meg.

A nyomozás eddig csak ezeket az adatokat állapította meg, a tettes személyét azonban nem sikerült eddig letartóztatni. — A nyomozást az ügyes biztosok és Mile Pál rendőrkapitány kitartó buzgalommal folytatják.

A tolvajlással különben egy munkást gyanúsítanak, aki már hosszabb idő óta bejár az alkalmazottaknak segíteni s így módjában volt a helyi viszonyokról s egyéb neki szükséges körülményről tájékozódást szerezni. A rendőrség különben azt hiszi, hogy rövidesen le fogja tartóztatni a tettest,

akinek elfogatására különben a legszélesebb körű intézkedéseket tették már meg. Egyébként nemcsak erre vonatkozóan, de más irányban is megtették a szükséges intézkedéseket.

Hogy a tolvaj mily nagy összegű pénzt vitt el, azt nem tudják és nem is lehet megállapítani. A perselyeket éppen ma akarták kinyitni és kiüríteni.

HIREK

— **Ijabb Tisza István gróf állapota.** — Nagyváradról táviratozzák: Ijabb Tisza István gróf, akit szombaton a gyakorlótéren baleset ért, ma már jobban van és nemsokára teljesen fölépül. Betegágya mellett állandóan ott van az édesanyja, szombaton és vasárnap pedig ott volt Tisza István gróf is, aki vasárnap este utazott föl a fővárosba.

— **Löfkovits Artur kitüntetése.** Megemlékeztünk arról a magas kitüntetésről, a melyben Löfkovits Artur debreceni ékszerész, a debreceni muzeum igazgatója, kiváló archeologus és mügyűjtő, legfelsőbb helyről részesült. A kitüntetett férfit, aki eddig is annyi nagy áldozattal szolgálta a haladás, a kultura ügyét, most kitüntetése alkalmából újabb nagyobb összeggel sietett ilyen célu adományainak számát szaporítani. Ma érkezett levelében ugyanis értesítette Kovács József polgármestert, hogy a debreceni kulturház céljaira és pedig a kulturház disztermének díszítésére 5000 koronát adományoz kitüntetése alkalmából.

Itt említjük meg, hogy ama számtalan örvendezők közt, akik Löfkovits Arturt üdvözölték kitüntetésekor, most a debreceni izraelita hitközség is megleghangu átiratban fejezte ki örömét a kitüntetés felett. Az átirat a következő:

Nagyságos Löfkovits Artur urnak, a Ferencz József rend lovagjának, az izr. hitközség képviselőjének Helyben. A mai napon tartott ülésünkben a napirend tárgyalása előtt egyhangu lelkesedéssel ragadtuk meg az alkalmat, hogy Nagyságodnak köszönetet mondjunk munkálkodásával méltán kiérdemelt és ép ezért a közvélemény részéről általános és nagy szimpátiával fogadott királyi kitüntetése felett érzet örömiünknek kifejezést adjunk. Örömiünknek fokozza az a tudat, hogy ő Felsege, szeretett királyunk legkegyelmesebb elismerése felekezetiünk hű fiát és hitközségi kormányzatunk buzgó tagját, iskolánk nemes támogatóját emelte a Ferencz József-rend lovagjainak díszes sorába és így e királyi kegyfényzőnőnek egy sugara ránk is esik. Midőn tehát Nagyságodat a legmagasabb helyről nyert kitüntetése alkalmából őszinte örömmel üdvözöljük, kérjük a Mindenhatót, a királyok Királyát, hogy földi felkentjének Nagyságod iránt megnyilvánult kegyét betetőzve áldja meg viruló egészséggel, hosszú élettel, zavartalan boldogsággal, hogy közhasznu társadalmi munkálkodását, közelebbről hitközségi és iskolai ügyeinkre is kiterjesztve, lankadatlan buzgalommal folytathassa. Kelt a debreceni izraelita hitközség előjáróságának 1911. évi július hó 16-án tartott üléséből. Kiváló tisztelettel Rosinger Lajos elnök, Burger D. József jegyző.

Az üdvözlő iratot holnap kézbesítik az ünnepeltnek.

— **Újabb földrengések Kecskeméten.** — Kecskemétről táviratozzák: Ma reggel félöt után két perccel újabb földrengés volt Kecskeméten, amely az utóregések között a legnagyobb volt. A zsidó templom tornya teljesen elbillent, minden pillanatban ledőlhet. A repedések mindenütt megnagyobbodtak, ami ismét nagy félelmet okozott. — A hajnali öt órain kívül hét óra 5 perckor újabb földlökés volt Kecskeméten. A görög templom tornya is félrebillent. A 38-ik gyalogezred egy századát rendelték ki éjjeli szolgálatra, mert a tornyok minden pillanatban a ledőlés veszedelmével fenyegetik a járókelők érdekét.

— Rédei Rezső dr. bemutatkozása a pozsonyi kamarában. Rédei Rezső drt, aki sokáig volt munkás, tehetséges és nagy tudású segédtitkára a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamarának, a pozsonyi kamara hívta meg helyettes titkárnak. Rédei Rezső dr. e hó 14-én szombaton mutatkozott be hivatalosan a kamarának, amelynek teljes ülésén rövid programbeszédet is mondott, amelyet a kamarai teljes ülés nagy tetszéssel és élíenzzéssel fogadott s a kereskedelmi kamara tanácsosa, — Stein Miksa meleg szeretettel és szívből üdvözölte az új helyettes titkárt, akinek programja — mondta — személye iránt bizalmat és rokonszenvet támasztanak.

— Rendőrfogalmazói helyettesítés. Domahidy Elemér Orosz László rendőrfogalmazó helyére Harsányi Imre drt, az ipari-ügyosztály ambiciózus, ügyes vezetőjét nevezte ki helyettesül.

— A közlekedési bizottság ülése. A közlekedési bizottság ma délután Kovács József polgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen kimondta, hogy azt az eszmét, amely szerint az érdekelt területek hatóságai a Kassa—Miskolc—Debrecen—Nagyvárad—Aradra tervezett közvetlen vasuti összeköttetés létesítését kérik, helyesli, magáéva eszi s akár az eszmének a vicinális vonalak elsőrangúvá tétele, akár új vonat beállítása által való megvalósítása érdekében az egyes tényezőkkel tárgyalásokat kezd. A nagyléta—székelyhidi vasutépítő társaság ama kérésére, hogy a már megszávozott 100000 korona hozzájárulást a Debrecen városa emelje fel 205000 koronára, a bizottság kimondta, hogy ezt bizonyos feltételek mellett lehetségesnek tartja. — De előbb szükséges e feltételeket etárgyalni a vasuttársasággal.

— Betörés egy fűszerüzletbe. — Grósz Dávid Széchényi-utca 55. számú házban levő fűszerüzletbe e hó 16-án vasárnap élszaka ismeretlen tettes álkulcsccsal behatolt, a nyitva levő pénztárból mintegy 400 korona készpénzt, az üzletből sok cukorkát, szalámit és egyéb árukat elloptott. 9 rendőrség részéről Mile Pál rendőrkapitány indította meg és folytatta a nyomozást kiváló ügyességgel és nagy kitatással, mert öt órai gondos és fárasztó munka után a tettest nem csak kiderítette, de le is tartóztatta. A tolvaj Králics Mihály 32 éves nőtlen napszámos, a ki azelőtt csapos volt. Mile Pál rendőrkapitány a tolvaj Pásti-utca 3. szám alatti lakásán házkutatást tartott és ekkor szalámit, cukorkákat s egyéb árukat meg is talált. A pénzből azonban már csak 65 korona 3 fillért talált meg, mert a többti Králics elkötötte. Beismerő vallomásában a tolvaj elmondta, hogy a hiányzó összegből házbért fizetett, ruhákat vett, kölcsönöket adott, egy részt pedig elmulatott. A tettest holnap kísérik át az ügyészségre.

— A kolera Velencében. Velencéből táviratozzák: Azokat a táviratokat, melyek a koleráról szólnak, nem továbbítják. Az eltussolásban tehát, melyen a polgármesteri hivatal dolgozik, egy állami hivatal is résztvesz, dacára az orvosok tiltakozásának. Velence városának vezetői minden erejüket arra fordítják, hogy sikerüljön az eltussolás, de azzal keveset törődnek, hogy a járvány terjedésének gátat vessenek. De Rómából megzavarták a városnak ezt a machinációját és éppen a mikor az osztrák és magyar lapokban a Lidóra csalogató hirdetések jelentek meg (a fürdő vendégek nagyrésze tudvalevőleg Ausztriából és Magyarországból szokott kitelni), közbelepett az olasz belügyminiszter. És ennek a következménye, hogy egy nappal a hirdetések előtt a polgármester, felsőbb helyről vett utasításra, a következő hirdetményt volt kénytelen közzétenni: A redeulore-ünnep alkalmából e hó 15., 16. és 17-én hirdetések — közegészségügyi okokból — elhalasztották. Ez „elővigyázati intézkedés” gyanánt szerepeltetik, de amint biztos forrás-

ból értesülünk — valójában a belügyminiszterium utasításáról van szó és a kormány szigorúan megtiltotta, hogy Velencében ezen a nyáron bármiféle ünnepséget is rendezzenek. Ez idén nem is lesz Velencében semmiféle vigáság. A kolera pedig mindjobban terjed, annyira, hogy most már naponta vannak megbetegedések. Minden napra átlag tíz kolera megbetegedés esik. Orvosi jelentés van arról, hogy a nyáron eddig 172 megbetegedés és 11 haláleset fordult elő. Tegnap is egy előkelő hotelban két idegen hölgy lett kolerabeteg. — Velence üres, a Lidón alig van idegen.

— Pályázat állatorvosi állásra. Domahidy Elemér főispán a Cseh János halálával megüresedett külső állatorvosi állásra most hirdette meg a pályázatot. A pályázat beadásának utolsó határideje július hó 28-ik napja lesz.

— Közigazgatási bejárás. A kereskedelmiügyi miniszter a villamos vasut által tervezett Csapó-utcai kitérő és a trágyagyári vonal építési munkáira a közigazgatási bejárást elrendelte s ara határidőül e hónap 29-ének délel;tti 9 óráját tűzte ki. A tanács a maga részéről a bejárásra Vargha Elemér dr. tanácsnokot, Aczél Géza főmérnököt, Jeney Szabó Miklós tb. főkapitányt és Dóczy Emil dr. alügyészt küldte ki és megkeeste a közigazgatási bizottságot, hogy a maga részéről Fejér Ferenc drt és az államépítészeti hivatal főnökét, vagy annak helyettesét küldje ki.

— Új tanítók Hajdusoboszlón. Hajdusoboszlóról jelentik: A református presbiterium új tanítókká a következőket választotta meg: Mohácsi Gábor, Császi Gábor, Császi Károly, Görög Sándor és Cseke Antal.

— Építkezési kölcsönöket gyorsan és előnyösen folyósít a Debrecenvidéki Takarékpénztár mint szövetkezet. Piac-utca 32., volt Szedlák-ház.

— Kristály szikvizet igyunk, a kristály kutból, félliteres palack 4 fillér, literes palack 8 fillér, megrendelhető a Vendéglősök kristály-szikvizgyár r. t.-nál Erzsébet-ut 29. Telefon 820.

— Modern faliképekben állandó újdonságok Thalsz Arthur papíráruházában.

— Törlesztéses kölcsönök 6—10 évre házak, földekre, valamint építkezésekhez olcsó és előnyös feltételek mellett a Kereskedők és Iparosok Hitelszöv.-nél, Csapó-u. 1. szám.

— Könyvelésben jártas leány, üzletben azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest, 1911. július 17.

Kászaru változatlan.	
1911. októberi buza	11 03 —
1912. máj buza	11.30 —
1911. októberi rozs	7.38 —
1911. májusi zab	— — —
1911. októberi zab	9.11 —
1911. jul. tengeri	7.48 —
1911. aug. tengeri	6.85 —
1912. máj. tengeri	7.9 —
1912. áprilisi tengeri	— — —

TÖRVÉNYKEZÉS.

Tolvaj szerelmespár. A debreceni kir. törvényszék ma Berki Gyulát négy havi és szeretőjét, Szabó Esztert egy havi fogházra ítélte, mert ez év június 24-én bemásztak özv. Szabó Bálintné lakására, onnan több ágyneműt elloptak, azt eladták, a szerzett pénzt pedig elköltötték és elmulatták.

Betörő a hentesboltban. Demeter Hósek Károly munkás e hó 7-én éjszaka feltörte Szegedi József hentes Dégenfeldtéri vassát-

rát, az ott levő 370 korona arany és papírpénzt ellopta, azon órát, gyűrűt, zsebkést, börtárcát és egyéb apróságokat vett a többi pénzt elmulatta. A debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa Tóth Aurél törvényszéki bíró elnöklete alatt ma ítélkezett ezen ügyben és Demeter Hósek Károlyt 3 havi fogházra ítélte.

Pontos zsebórák
Halász Nándor
ujonnan berendezett arany, ezüst, órszer, óra üzlete
a Debreczeni Első Takaréknál
új épületében.

Megnyílt a
GLÜCKEDE
ujonnan berendezett
cipő-, kalap- és uridivat üzlete
a debreczeni első takaréknál új épületében.
Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.
Telefon 602.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenyei József.

V. fejezet.

A Fehér boszorkány.

Azt beszélték Rabkában, hogy mióta Jura elfoglalta a maga elhagyatott szigetbirodalmát tizenöt évvel ezelőtt, hogy Ulusia a zárdát elhagyta, senki, csak az öreg Anna és Matild, a leány léphetett a szigetre.

Természetesen ilyen ember érdekességét nagyban emelte a titokzatosság, ami körülvette. A tudatlan bányászok azt hitték, hogy csodákat tud művelni és úgy képzeltek, hogy a kunyhója arannyal és ezüsttel van kirakva belülről és hogy megtalálta az élet elixirjét.

Valójában azonban néhány drága prém, egy gyönyörű antik ágy és a Bölcs Fülöp arc képe diszította csak. Ezen kívül néhány kötet mestermunka volt benne. Ezeket olvassatta Jura és ezekből kutatta, mi minden van a világon még a maga szük határain tul, ahol a nap dicsőségeesen ragyog, mint a mesékben áll.

Halaványan, néha álmában is emlékezett yerekkori jelenetekre. Éber álmaiban gyakran kísértették ezek a képek. A könyvek és a tanítások, amiket Arthur barát az elméjébe vésett, kiélesítették ezeknek az álom-emlékeknek a körvonalait. A nép azt mondta róla, hogy tanult ember és amennyiben olyan emberről mondták, aki el volt zárva a világtól, — mindattól, ami szép és tapasztalatot, tudást nyujthat, Jura tanultsága valóban igaz is volt.

Arthur barát, ez a ragaszkodó pap, aki negyven esztendőtt töltött el a bányászok közt a földalatti világban, gondoskodott Jura tudásáról. Barátia és társa volt a bölcs Jura, ő tanította meg olvasni a könyvekben és ő monddta neki, hogy „nincsen élet, csak a lélek élete.” Ő tőle tanulta, hogy az asszony állhatatlan és az emberre ő hozza az átkot.

(Folyt. köv.)

Házlebontás miatt
a raktáron levő összes harisnyák és mindennemű kézi munkák gyári áron kiárusítatnak

Füstös Dezsónél

Piac-utca 12. szám. Stenczinger-féle ház.

Kiadó lakások és boltok.

A Takarékszövetkezet és Hitelintézet Piac- és Csapó-utca sarkán levő bérházában kiadó:
 1. 5 szobás első emeleti utcai modern sarok lakás (hivatalnak, vagy magán lakásnak) **minden órában kiadó.**
 2. 3 szobás első emeleti a Fötérre néző modern lakás **1912. május 1-től.**
 3. Három bolthelyiség a Fötérre **1911. november 1-től.**
 Étekezhetni a Takarékszövetkezet és Hitelintézetnél a hivatalos órák alatt.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruha vásznak, — Grenadin, Batist, — Zephir, — Kreton, Selymek, — Ruhakelmék **óriási raktára!!**

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

A tavaszi és nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

jégszekrényeket,

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket. Tükrözött kerti golyókat, Sodrony borítékokat és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket, a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és diszárak nagykereskedése

Debreczen, Piac-u. 57-ik szám.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Kaszás telepen

Fanosovios-utcán a vámospércsi-ut közvetlen közelében

házhelyek

igen előnyös feltételek mellett eladó. A föld vályogvetésre alkalmas. **Homok a helyszínen ingyen áll a telkevevők rendelkezésére.**

Vevők a Jelzálog és Hitelbanknál (Piac-u. 30 földszínt) jelentkezhetnek, hol a telkekre és esetleg az építkezésre megfelelő költséget is kaphatnak.

Reichmann Divatruházában

Előre haladott idény miatt **mélyen leszállított árakban** kaphatók:

Selyem juponok	4.75 kr.
Cloth alsó szoknyák	.98 "
Vászon alsó szoknyák	1.65 "
Csipke blousok	.98 "
Francia grenadinok egyszín	.65 "
Madeira himzett batistok	.43 "
Színes ruha vásznak	.39 "

Francia gyapju és mosó delainok, szövetek, selymek, csipkek, rövid, diszmutárak, harisnyák.

Zsinór övök minden színben 1 forint.

Férfi-, női- és gyermek fehérneműek.

Gyermek ruhák minden kivételben óriási választék.

Valódi francia reform tiszók.

Piac-utca 85. Royál szállóval szemben.

Kunsertés pora

(Gyűjtemény)

Próbálja meg! — 20 perccel megússza a vérszt.

Disznója mindig egészséges, ellentálló lesz.

Non plus ultra.

Már az András napi malacoknak kezdeni kell adni, hogy a tavaszi s nyári betegségek el ne vigyék.

Ajánló információt ad: Nagy Lajos, Gombos, Kuczik, Gyarmati üvegkereskedő, Némethy L. stb. részben nagybizaló urak Debreczenben. Szádeczky László urad. intező ur Boczonád (Héves m.) gróf Zichy Géza tetéleni, Gosztonyi Kálmáné Pa Alatkai, gróf Bánffy Dénes Sznygyfalusi, Mihalovits theszovádi Palfy Dénes takcsafalvi, Csapó István Pa Istvánfalvi (u. p. Földes) Balogh Trihamer Szentkozmai, (up. Ber-ujfalu) Elek Dezső Demecseri, gróf, Degenfeld József, Csömaköz, Homokitág, Pelei, Ugron Ákos, Ugron Zoltán, fiattfalvi stb. uradalmi. Nagytiszt. Dr. Balthazár Lezsó ref. esperes ur Hbőszörmény, N. Rácz Lajos ref. lelkész ur Micske, (tisz. Lovischek Mihály Karász, N. Szűcs László ref. lelkész Ocskút, Pospiss Géza föld. ur Pa Kettős [u. p. Mező-Sas] s Békés vmegyének majdnem minden nagy és kisbirtokosa.

Számtalan elismerő levél!

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Tóth Béla utóda Kubek gyógyszerésznél (Tiszalota) és Jóna Jóna drogeriájában. 1 do oz 2 korona.

Figyelmeztetés: Ne tessék ezt holmi vásári portékával összetéveszteni, bár nem állítom, hogy ezzel a sertésvész problémája meg van oldva, de a hirdett svindlik közt, egyedül bir komoly gyógyértékkel mit aránylag kis hirdetés-el elért elterjedtsége bizonyít legjobban,

A m. kir. vallás és közoktatásügyi Minisztertől.

85525. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A m. vallás alap tulajdonát képező Biharvármegyében Szerep község határában fekvő hosszuháti birtokon emelendő 4 drb cselédház (és pedig ösvénytői tanyán 2 drb tiz szobás, a keményi tanyán 1 drb tiz szobás, a nagytyán 1 drb kilencz szobás) felépítése alkalmával teljesítendő és összesen 86964 K 40 fillérrel előirányzott munkák elkészítése, illetőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettek.

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok, vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.
2. Ajánlat csak az összes munkákra tehető.
3. A munkákra vonatkozó ajánlati minták és költségvetés vállalkozóknak rendelkezésükre bocsátatnak, és kötelesek ajánlattevő vállalkozók abba az eredeti költségvetés egységáiraiból tett százalékos árendeményt, vagy a kért százalékos árfelemelést úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni.

Csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti iveken tételnek.

4. Később érkezett, távirati uton küldött, vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb **1911. évi július hó 24-ike déli 1 óráig** a vallás és közokt. minisztérium segédhivatali főigazgatójánál (V. ker. Hold-utca 16. szám) nyújtandók be.

6. A beadott ajánlatok a m. kir. vallás és közokt. minisztérium IX. ügyosztályában 1911. évi július hó 25-ike déli 11 órakor (V. ker. Vadász-utca 33. III. em. 11.) nyilvánosan felbontatnak.

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-ában az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt, az ott körülírt módzatok és kikötések mellett bármely m. kir. adóhivatalnál vagy pedig a kir. közalapítványi közp. pénztárnál (V. ker. Hold-utca 16.) az ajánlat benyújtása előtt letenni, és erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. **Az ajánlatokhoz készpénz vagy értékpapír bánatpénzzel nem csatolható.**

8. Fentartja magának a m. kir. vallás és közokt. Miniszter azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, a ki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

9. A munkára vonatkozó általános és különleges feltételek és költségvetés a vall. és közokt. m. kir. minisztérium IX. ügyosztályában (V. ker. Vadász-utca 33. sz. III. em. 11. ajtó) naponta d. e. 10—2 óra között megtekinthetők, ugyanott fognak az ajánlati minták és költségvetés a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

A keményi tanyai tiz szobás és a nagytyánai 9 szobás cselédházak építési munkálatainak befejező határideje az 1911. évi november hó 1-e, míg a többi épületek befejezési határideje az 1912. évi június hó 1-ben állapittatik meg.

A befejezési határidők pontosan betartandók lesznek, s a befejezési határidő meghosszabbítása semmiféle körülmény között sem fog engedélyeztetni.

Budapest, 1911. július hó 10.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Jómódu családból való urileány 6 ezer korona hozománnyal férjhez menne biztos állású uriemberhez, írjanak a kiadóba „Megértjük egymást” jellegre.

Megérijük egymást jellegre levél van a kiadóba

Betöltendő.

Gyári munkások, vasbutor lakatos és fényező tanoncok fizetéssel felvétetnek a Vasbutor gyár r. t.-nál.

Német bonno keres állást azonnali belépésre helyben vagy vidékre. Czim a kiadóhivatalban.

Tanuló fizetéssel felvétetnek Harmathy könyvkereskedés, Fűvészkert-utca 14.

Gyakorlott ingasztalónők felvétetnek az Első Debreczeni mosóintézetnél Piacz-utca 63. szám.

Fűszerkereskedő segéd azonnal felvétetnek Miklós-utca 22.

Azonnali alkalmazást és jövőt talál két jómódú, értelmes, óvadékképes ember az Agrária földhitel és jelzálog forgalmi intézetnél Érmihályfalván. Györi asztalos házában.

Műasztalos tanulók fizetéssel felvétetnek. Kovács Gyula, Darabos-utca 17.

Megbízható takarítónő ügyvédi irodába felvétetnek. Czim a kiadóban.

Tanonc kitűnő mesterséghez felvétetnek. Czim a kiadóhivatalban.

Gyakorlot gépirónó, jóírással irodába állást keres. Cime a kiadóba.

Nyomdásztanonc, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetnek Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49.

Háziszolga jó fizetéssel felvétetnek lapunk nyomdájában, Piacz-utca 49.

Adás-vétel.

Háziasszonyok büszkesége egy jól sikerült kávé. Állandóan friss pörkölésű kávé ajánlok, esetleg villanyüzemű kávépörkölő gépen a vevő előtt válogatott kávéfajokból azonnal pörkölve. Deutsch Lajos, Piac-utca 38.

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, női öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsa paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-utca 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Legolcsóbban lehet butorokat vásárolni Weisz Gyulánál Széchenyi-utca 19. szám, kényelmes havi részletfizetésre is.

Aluminium zsebpohár! Ujdonság! Mese olcsóság, mellényzsebben hordható, utazó, turista és vadászoknak nélkülözhetetlen, főraktár Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Élhető ház. Erzsébet-utca 43. szám alatt gyárépítés miatt, évi jövedelme 2000 korona. Jó forgalmu vendégő van rajta, összes lakásokba, udvaron, kuglizóban, borpinczében és üveges folyosón villanyvilágítás, kitűnő ivóvízű kut s külön baromfi udvar. Ára alku nélkül tizenháromezer forint. Értekezhetni Jakab István tulajdonossal Csapó-utca 77.

Egy kávéházi kassza, hat billiárd és egy gázkályha eladó. Értekezhetni a Hungaria kávéházban.

Piacz-utca 26. 28. sz. lebontás alá került háznál épületi anyagok u. m. téglák, ajtók, ablakok, gerendák, fedél cserép, deszka, falkötő vasak stb. kaphatók. Értekezni lehet a helyszínén.

Munkások figyelmébe. Legolcsóbban vásárolhat férfi ruhát, cipőt, csizmát, kalapot és ingeket a Munkás bazárban Bádogos-utca Nuszbaum Hermann czégnél.

Retezár-léle Csapó-utca 68. számú háznál egy hentes üzlethelyiség felszereléssel kiadó. Csillag-utca 104. számú ház eladó. Értekezni lehet Busi-u. 17.

Club hüvely! Club papír! valamint mindenféle hüvely különlegességekből lerakat van, s legolcsóbb áron kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Lakás.

A Hungáriában egy modern, új 4 szobás utcái lakás augusztus elejére kiadó.

Forgalmas helyen, piacához közel, szép tágas üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedőnél.

Egy üzlet helyiség azonnal kiadó Piacz-u. 3. szám alatt.

József kir. herceg-utca 14. szám alatt 4 szobás udvari lakás kiadó. Villanyvilágítás. Ugyanott nagy pinceraktár.

Bolthelyiség Miklós u. 40. sz. alatt azonnal kiadó

Azonnal kiadó modern utcái 5 szobás emeleti lakás Széchenyi-u. 25.

Különléle.

Arany, ezüst és ékszer munkákat a legolcsóbban készít Tuschák Vilmos ékszerész Halköz 4. sz.

Weisz Ferenc épület és műbutor asztalos József kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Bérbe adandó

egészben, vagy kisebb helyiségekre osztva

a Bankegyesület részvénytársaság
Piacz-utca 72. sz. alatt

jelenlegi üzlethelyisége,

minthogy az intézet f. évi augusztus 1-től kezdve ugyanazon épület első emeletére helyezi át irodáját.

Értekezhetni

a bank helyiségében

a hivatalos órák alatt.

László Zsigmond
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ IRODÁJA
Rákóczi-utca 3. sz.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvénytársaság Ispotály laposon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt butormárványiparral bővítte ki és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezése után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és többszörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek mindegyike országok czimkéjével van el látva.

Beszerezhetők minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárukból a legmérsékeltebb gyári árákért.

Tetra ruházat.

Férfi ing, — Férfi alsó nadrág, Fűdő köpenyek és lepedők.

Gyermek ujjas, nadrág és pelenka. Ajánlható kitűnő minőségek.

Donogán és Somossy

czégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

11271/1911., 11346/1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhirté teszi, hogy a Perge-féle József kir. herceg-utcái ház utáni, s a debreczeni 5016. sz. tjkvben A l. 2. sorsz. 8211. hrsz. alatt felvett 2 hold 700 négyszögöl területű városi tulajdont képező ondódi szántóföldnek eladására a folyó évi július hó 26. napján, azaz Szerdán délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanácstermében nyilvános árverés fog tartani.

Kikiáltási ár 2400 korona.

A kikiáltási ár 10%-a az árverelő által az árverés napján az árvereltető bizottságnál készpénzben leteendő.

Az árverési feltételek a számvevőségénél a hivatalos órák alatt 8—1-ig megtekinthetők.

Debreczen, 1911. július 13.

A városi Tanács.

Péterfia-utcái

14. számú ház eladó.

Értekezhetni a Leszámloló és Pénzváltó Bank r. t.-nél, Piac-utca 19. sz.